

LUD

Jedynie pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Książk Jan Pałka

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 5\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2\$50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Curitiba — Av. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Curitiba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden łam: do 3-razy należy przysłać 5\$000. — Ogłoszenia płaci się z góry, imażet nie ma: szesza się. Ogłoszenia można płacić znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 300 reisów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyzanowskiego, R. Piekarza—Kubisa,

Władysław Neumann

Kryzys gospodarczy świata

Wielkie wypadki dziejowe jak wojny i przewroty polityczne wywoływały zawsze w następstwie trudności w dziedzinie gospodarki światowej. Wojna światowa jaką przeżyliśmy pozostawiła nam w spuściznę zmiany w ustroju gospodarczym świata, które niwecząc dawną równowagę produkcji, racjonalny podział siły, oraz na tradycji wiekowej oparte stosunki społeczne — stworzyły, po chwilowym tylko bardzo okresie lepszej koniunktury, stały zaraz groźniejszy zastój we wszelkich gałęziach produkcji.

Świat cały cierpi obecnie nie z powodu braku lecz wskutek nadprodukcji tak w przemyśle, jak i w rolnictwie. A czyż można mówić o zbyt wielkiej produkcji jeżeli równocześnie miliony ludzi skazanych jest na głodowanie i nie może pozwolić sobie na zakupno nawet najkonieczniejszych do normalnego życia, przedmiotów. Na rynku zbożowym kryzys we wszystkich krajach agrarnych przybiera rozmiary jakich nie pamięta historia. Coraz więcej zboża gromadzą wielkie magazyny zbożowe, producenci przeżeni są dobrami narodzajami, obawiając się dalszego spadku cen zboża — zaś miliony całej ludzkiej nie wszystkich kontynentach nie mają chleba, bo nie mogą go z braku pieniędzy, mimo niskiej ceny kupić. Podobnie dzieje się naprzykład z bawełną i całym przemysłem tekstylnym, brak odbiorców, gdyż konsument niema gotówki by kupić, nawet koniecznie mu potrzebne okrycie.

W żegludze — szczególnie w żegludze oceanicznej — daje się odczuwać brak tonażu (określony) — a przecie w portach rozmaitych bezczynnie spoczywają całe f.oty, o łącznym tonażu z górą 5 milionów ton lecz frachty, (opłaty na przewóz towarów) są tak niskie, że wykluczają rentowność.

Podobnie przedstawia się obecne położenie w przemyśle. Wielej producenci węgla ka-

miennego i żelaza jak Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Anglja, Niemcy i Polska prowadzą zaciętą walkę na rynkach światowych, obniżając ceny ze szkodą własną i wszystkich innych rywalizujących ze sobą producentów. Zniżką cen wszystkich metali wywołać musiała w następstwie spadek niebawmy wszelkich papierów wartościowych na giełdach światowych a ograniczenie produkcji było powodem najgroźniejszego ze wszystkich objawów: wzrostu bezrobocia.

Wobec tego rodzaju sytuacji na rynku światowym nie możemy się już dziwić że i Brazylija przechodzi ciężki kryzys, spotęgowany jeszcze — w porównaniu z innymi państwami Południowej Ameryki — stałym nieunormowaniem finansów krajowych. Musimy pamiętać, że w dobie obecnej, kiedy ludzkość w krajach cywilizowanych, wyszła już dawno poza okres samowystarczalności plemion czy ustrojów państwowych, wszelkie gałęzie gospodarczej produkcji związane są ściśle między sobą i zależne są względem ich rentowności czy to od siły kupna innych państw, czy też od stanu finansów własnych, które jednak znowu zależne są od kredytów zagranicy.

Europa zaś wytracona z równowagi gospodarczej przedwojennej, przez nowy podział polityczny, przez prowadzoną do niedawna w wielu państwach politykę inflacyjną, przez ograniczanie się poszczególnych państw murem cel ochronnych przez sztuczne tworzenie rozmaitych gałęzi przemysłu pod hasłem samowystarczalności — spowodować musiała kryzys gospodarczy także na innych kontynentach świata. Jeżeli jedna czwarta ludzkości — i to społeczeństw europejskich stojących na wysokim poziomie kultury i cywilizacji — cierpi, odczuć to musi i pozostających 1350 milionów ludzi na całym świecie.

żyła też Stanom Zjednoczonym jedynie jako źródło zdobywania kapitałów oraz materiału ludzkiego, który był niezbędny dla utrzymania coraz to nowych obszarów czy też do objęcia nowych warsztatów w fabryce.

Jak dla Japonii wojna z Rosją w latach 1904—5, tak dla Stanów Zjednoczonych wojna światowa stała się czemś w rodzaju egzaminu dojrzałości. Wmieszawszy się do wojny w najcięższym dla koalicji okresie, Stany Zjednoczone przeohyliły niewątpliwie szalę zwycięstwa na jej obronę, nie też dziwnego, że odegrały tak wybitną rolę przy układaniu warunków pokoju.

Z tej właśnie wojny Stany Zjednoczone wyszły jako największe mocarstwo świata. Z dłużnika Europy stały się jej wierzycielem, jednocześnie zaś ich wrota, szeroko dotąd otwarte dla dopływających z Europy mas robotniczych, zostały zamknięte. Ten nowy świat jakby powiedział że dośma Europy i potrafi dawać sobie radę bez niej.

Jednocześnie zaś ze wzrostem potęgi politycznej i finansowej Stany Zjednoczone wykazują ogromną ruchliwość, którą odczuwamy szczególnie w zakresie spraw gospodarczych.

Jednym celem obywatela Stanów Zjednoczonych jest podniesienie skali dobrobytu. Cel ten przyswiewca zarówno poszczególnym jednostkom, jak i rządowi, i to nie tylko w polityce wewnętrznej, ale i zagranicznej. Nie też dziwnego, że na wybory prezydenta i późniejszą jego działalność w Stanach Zjednoczonych patrzają jedynie pod kątem widzenia, czy dany kandydat zapewnia warunki egzystencji lepsze od swego przeciwnika, oraz czy tej zapowiedzi dotrzymał.

Ponieważ przez długie dziesiątki lat napływały do Stanów Zjednoczonych milionowe rzesze, a każdy przybysz znajdował dla siebie pracę, karczując lasy i otrzymując tereny oddając pod uprawę, kraj mu się dobrze rozwijał swój prze myśl, by nasycić głód ludności. Zresztą wtedy duży udział w nasycaniu rynku amerykańskiego wyrobami przemysłowymi brała i Europa.

Z biegiem czasu warunki zmieniły się radykalnie. Dziś Stany Zjednoczone nie potrzebują już przemysłowej produkcji Europy, stały się bowiem największym środkiem przemysłowym na całej kuli ziemskiej.

Nieuniknionym skutkiem tego rozwoju przemysłu, który kroczył z niebawmą szybkością, było upośledzenie rolnictwa Stanów Zjednoczonych. Produkowało ono stosunkowo bardzo drogo, dostosować się bowiem musiało do cen w przemyśle, i do wypłacanych w nim

W pierwszych dniach października wyjdzie z druku

KALENDARZ „LUDU” i „Przyjaciela Rodziny” na 1931 rok — POWIĘKSZONY —

Zawierał będzie rzeczy niezwykle ciekawe i interesujące, wesołe, zabawne i pouczające. Liczne fotografie z kolonij polskich w Brazylii zdobą tekst.

Choć kalendarz na rok 1931 wydajemy powiększony cena pozostaje ta sama co w roku zeszłym, a mianowicie 2\$000 za egzemplarz.

Przy większych zamówieniach dajemy 20 procent upustu. Prosimy nadsyłać zamówienia do Redakcji lub też do Panów Agentów „Ludu”.

zarobków; to też Kanada i Argentyna, produkujące znacznie taniej, zaczęły wypierać zboże krajowe i coraz większe miejsc zajmować na rynkach Stanów Zjednoczonych szczególnie, gdy chodzi o masowe dostawy bydła do rzeźni.

Farmerzy Stanów Zjednoczonych już od lat skarżą się na fatalne stosunki w rolnictwie, a wybory na prezydenta państwa odbywały się ostatnio pod hasłem radykalnych zarządzeń w celu poprawienia warunków pracy na roli. Ponieważ zaś pierwsze zarządzenia w tym względzie nie dały pożądaných wyników, więc rząd postanowił zaprowadzić wysokie cła na plody rolne.

Jednocześnie zaś, ponieważ wyciąż wzrasta, Stany Zjednoczone usiłują zdobyć rynki zbytu dla niej poza dotychczasowym zasięgiem. W grę wchodzi tu nietylko stara Europa, ale kraje Ameryki Południowej, Chiny, Indie oraz w ostateczności Rosja sowiecka.

Polityka Stanów Zjednoczonych, kierujących swą ekspansją przemysłową na rynki, które oddawna były sferą wpływów przemysłu europejskiego, mogłaby w bardzo poważnym stopniu przyczynić się do pogłębienia kryzysu gospodarczego, jaki ciąży nad szeregiem krajów Europy.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

W Polsce nie wolno uprawiać lichwy pożyczkowej

»Dziennik Ustaw« ogłosił rozporządzenie ministrów o lichwie, ustalające 11 procent za najwyższy procent osiąganym przy tranzakcjach kredytowych. Jak wynika z rozporządzenia, najwyższym prawnie dopuszczalnym procentem jest

11 procent czyli niecały 1 złoty od każdego 100 złotych na miesiąc. Kto pobiera naprzykład 2 złote bądź więcej od każdego 100 złotych miesięcznie, ten dopuszcza się lichwy oraz może być pociągany do odpowiedzialności.

BOLSZEWICY STRZELAJĄ DO KOBIET POLSKICH.

Onegdaj, pracująca w polu ludność polska przy granicy bolszewickiej koło leśniczówki Mutwica, była świadkiem bestjałskiego mordu, dokonanego przez sowieckich pograniczników na kobiecie idącej wzdłuż granicy po stronie sowieckiej.

Na odgłos strzałów nadjechał z Prusino-wa konny oddział żołnierzy sowieckich, którzy wykopali dół i zwłoki zabitej pogrzebali. Niemi świadkowie tej tragedji, ludność cywilna z naszej strony, obserwowwała ze zgrozą tę scenę.

Do kobiety owej, idącej zupełnie spokojnie, żołnierz sowiecki bez żadnego widocznego powodu oddał trzy strzały po których kobieta padła na drodze, wiodącej do Prusino-wickiej.

Morderstwo nastąpiło w biały dzień, bez żadnej uzasadnionej przyczyny, gdyż kobieta ta nie mogła w żaden sposób przekroczyć granicy która jest w tem miejscu odrutowana.

SAMOLOT NA USEBUGACH CHORYCH.

Przed kilku tygodniami jeden z marynarzy w Pucku został ukąszony przez żmiją. Niestety, w Pucku ani też w najbliższej okolicy nie można było dostać szczepionki przeciwjadowej. Wówczas zwrócono się do Torunia, gdzie swego

czasu społeczeństwo pomorskie ufundowało samolot sanitarny dla niesienia pomocy w nagłych wypadkach.

W ciągu kilku minut mobilizowano lekarza i postawiono do jego dyspozycji samolot sanitarny. W ciągu dal-

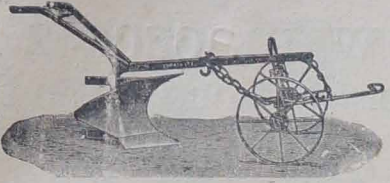
A m e r y k a

pierwszym potentatem na świecie

Niema chyba (przykładu w dziejach świata, by jakieś państwo uległo w ciągu krótkiego okresu tak olbrzymiemu przeobrażeniu, jak to miało miejsce ze Stanami Zjednoczonymi. Jest to przecie dotąd jeszcze kraj bez tradycji i własnej kul-

tury, mający za sobą to jedynie, że położony jest na olbrzymim obszarze, bogatym w to wszystko, co tylko ziemia złożowić może. W stosunku do tego właśnie kraju stała Europa wydawać się miała wyczerpaną i bez sił, stu-

Kolonieści DOŚWIADCZENI W ROLNICTWIE UŻYWAJĄ TYLKO MASZYN OD FIEMY:

Casa Hackradt CURITYBA, Rua 15 de Novembro 502. CAIXA POSTAL 420

Bank Francusko - Włoski dla Południowej Ameryki KAPITAŁ ZAKŁADOWY 100 000 000 000 KAPITAŁ REZERWOWY 126 000 000 000

Baczość! KORZYSTAJCIE Z OKAZJI! — PO CENACH ZNACZNIE ZNIŻONYCH! Książki, obrazy, medaliki, wieżki, dziesiątki, wianuszki...

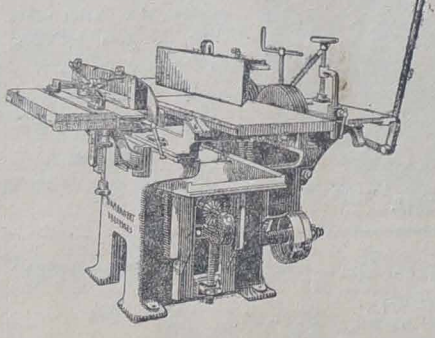
SPRZEDA SIĘ dwie krowy rasowe tak zwane «CATHARINENSE»

Dom do wynajęcia Jest do wynajęcia 7-pokojowy dom przy Rua 24 de Maio N 30.

Służąca Potrzeba służącej do usług domowych u małej a dobrej familji.

Syfilis i Reumatyzm ELIXIR 914 Używając go zauważa się po kilku dniach: 1) Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości...

Maszyny do obrabiania drzewa marki «DANCKAERT» maszyny te mają tak zwane «mancaes de esphoras»

Pasy «Highflex», Motory elektryczne «Ganz electric», Pasy transmisyjne Oleje lakierowe, «Nobel» Brothers

Stały skład w Kurytybie Alberto Silva & Cia Rua Comedador Araujo N. 95

APTEKA „TIRADENTES“ Aptekarz: KUNO KLEMMANN Kurytyba — Praça Tiradentes 37 — Telefon 1084

BALSAMO ST. HELENA 100% contra doras leczy reumatyzm, bóle plersowe, bóle zębów, uszu, nowulje, kolki, wieże rany i t. p.

Apteka Polska Zalożona w roku 1877. JOÃO VIDAL NETO Kurytyba — Rua Floriano 184 — rog Mar. Deodoro — Parana — Telefon 319.

Stroskanemi, pełnemi lez oczyma patrzyła na Melanie, przewracając się niespokojnie na łóżku. Na białych policzkaeh chorej ukazały się ozerwone plamy...

Wiedziała, że o tej porze gospodyni załatwiała sprawunki na mięście. Mogła więc iść śmiało do kuchni, nie będąc widzianą. Nareszcie Dora cichutko otworzyła drzwi i nastuchiwała.

Miała nadzieję spotkać go w pobliżu mieszkania. Był piękny, słoneczny dzień, kiedy Kamilla powoli niby pogrążona w zadumę, przechadzała się po parku.

Kramarz, przyszedłszy do ruin, zdjął pudło i zaczął wchodzić na kamienne schody. Z ogromnem zdziwieniem przypatrywał mu się ogrodnik. A ten co ma tam do roboty?

Styenne lekarstwo

HAEMATOGEN D-RA HORNELA

rozpowszechnione po całym świecie już od 35 lat działa znakomicie przeciw: Anemii, Sklerozie, Suckotom, Malarji - Neurastonii, febrze, grypie, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym, skrofotom, astenji i t. d.

lekarstwo Haematogen D-RA HORNELA działa zawsze z zupełnym skutkiem.

Polski Hotel BRASIL

położony w pobliżu dworca kolejowego. Piękne i wygodne pokoje wynajmuje się z utrzymaniem. - Przyjmuje się stołowników. Obiady wysyła się do domu. W każdym czasie są do nabycia ciepłe i zimne potrawy, oraz doborowe trunki i szarasko. Kuchnia doskonała. Ceny od 6\$ do 15\$ dziennie; na dłuższy czas bierze się taniej. Automobil na dworcu. Telefon 822 - Rua Floriano Peixoto 722 - Curitiba. Właściciel: Leopold Reyniak.

APTEKA HUMANITARIA - DROGARIA

Rua Dr. Trajano Reis N 3 - Curitiba. Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich. Recepty lekarskie zafawia się prędko i sumiennie.

Meble Luksusowe Meble Malowane

w różnych kolorach. - Ceny niesłychanie niskie. CASA DALL STELLA Rua CAN LOPES 261 i 263 CURITYBA

Drzewo do Budowli

Ludovico Buhner, który posiada skład drzewa przy rua Visconde de Guarapuava N 171, zawiadamia swoich Szan. Odbiorców, że jeszcze jeden Tartak obiją na dobrych warunkach i dlatego zażyjcie cenę na drzewie aby zadowolnić klientów. W powyższym wspomnianym składzie znajdują zawsze budowniczy, stolarze i cieśle suche drzewo heblowane i nie obrabione różnego rozmiaru i różnej jakości po cenach niskich. - Specjalny skład desek na sufit, podłogi i inne wyroby.

Klinika Dentystyczna

Kazimierz Miteczuk Chirurg - Dentysta Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyczny. Specjalność: Złote mostki i płyty kauuczukowe. Aven. Luiz Xavier 128 (sóltrado) CURITYBA

Nawozy PAULISTA

w mączce z kosci z prowadzone z São Paulo i nawozy, które fabrykuje Julio Garmatter i Spółka Są do nabycia jedynie w składzie: Casa Vermelha Eurico Fonseca & Cia Rua José Bonifacio N. 127 --- CURITYBA

Nowość! - Nowość! Chapelaria Mazer

Rua 15 de Novembro 72 w Kurytybie Sprzedaje z powodu kryzysu towary poniżej podane bajecznie tanio: Pierwszorzędne kapelusze. Fabryka czapek skórzanych i z materjałów dla chłopców i mężczyzn, koszule, pończochy, szkarpetki, krawaty, parasole, kołnierzyki trzewiki dla dzieci, perfumeryje i wogóle artykuły galanteryjne. Trzewiki dziecięce w różnych wielkościach i formach po cenach bardzo niskich. MAMY TYLKO DOBRE TOWARY. Prosimy odwiedzić nasz skład i przekonać się o dobrych towarach i ich bardzo niskich cenach. - Mówi się po polsku.

„A Vencedora“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych. Cukierki malinowe, kokosowe, mleczne, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. - Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. - Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się że są najlepsze i najlepsze w Kurytybie. FRANCISZEK LACHOWSKI Curitiba - Rua Cabral N 451 - Curitiba

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w „LUDZIE“

Casa de Saude „São Francisco“

DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA DR. JORGE MEYER FILHO Rua São Francisco N 25 - Curitiba. Sp. specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumothora x przy osobach cierpiących na płaca. - Nowoczesny aparat Roetgens. - Diatermia. - Sztuczne ultra fioletowe, promieniowanie słoneczne, Zystokopja i t. d. - Przyjmuje od godziny 10-ej do 11 nofod i 1-5

SEMENTEIRA

Travessa Oliveira Bello Nr 33 A. H. & Cia Wyrabia bukiety, wanki, rysunki do o i gredów i parków Nasiona świeże i gwarantowane; wysyłamy je pocztą i koleją na całą Brazylię. - Ceny niskie.

Apteka Tell DROGARIA Sigel Etzel & Cia.

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne. Vermicida Tell wróg robaków i glist Farby Tell najlepsze do farbowania ubrań i sukienek. Fermento Tell ekonomiczne drożdże do ciasta i chleba. Recepty lekarskie zafawia się prędko i sumiennie.

S'mierć Mrówkom

FORMICIDA w przysku jest jedynym środkiem, obronnym waszych ogrodów i pól przeciw atakom mrówek. Używa się bez ognia i bez wszelkich przyrządów. Można kupić we wszystkich sklepach Dostawca na Stan: Jan Woźniak Rua Commendador Araujo 271 CURITYBA

W chwili, kiedy Kamilla go spotrzała, wszedł szybko przez niezamkniętą furtkę obok domu Fuchsa do parku i podszedł do Kamilli, która strachem przykuł do miejsca. Ukłonił jej się niedbale z ponętym uśmiechem. Kamilla, zaniepokojona, chwyciła się usunąć, ale on jej zastąpił drogę. - Mój Boże! Kto pan jest? Czemu pan chce ode mnie? - zawołała przestraszona. - Ależ, droga Kamillo! - zaśmiał się obcy - czyż przebranie moje jest tak dobre, że i ty mnie nie poznajesz? Strach ją sparaliżował i patrzyła, błędnie, na obcego. - Ach! - jęknęła głucho. - To ty, Hugo? - Naturalnie, że ja, mój skarbie - skinął głową Hugo Norberg, zadowolony sam z siebie. Zdaje mi się że dziś tak samo niebardzo mi się ucieczyłaś, jak wtedy w dniu pogrzebu hrabiny Reichenbach - dodał ironicznie. Kamilla szybko oprzytomniała. Nianawidziła i złość wzięły górę nad strachem. - Jak śmiesz przychodzić tu raz jeszcze? - powiedziała twardo. - Czy wiesz, że rozesłałaś na toby listy gończe z powodu tej kradzieży w pałacu? - Któż ty na mnie zrzucałaś... tak, tak! Wiem dobrze! Nic mi nie zaszkodzi ów list gończy - odpowiedział Hugo Norberg, śmiejąc się niefrasobliwie. - Nazywam się teraz baronem, a po mojej powierchowości nikt nie pozna dawnego widożęci! - Co za zuchwalstwo! A jeżeli poznają cię i przyaresztują, to co? Czy nie pomyślałaś o tem, w jakim ja strasznym położeniu znalazłbym się wtedy mogła? Czemu chcesz znnowu, może pięniędzy? Muszę cię zaraz uprzedzić, że nie więcej odemnie nie dostaniez! - Ja pięniędzy zawsze potrzebuję, i wiem też, że dostalabym taką sumę, jakiejbym zażądał, pomimo, że sprzeżasz temu!... - Bezwstydnym jesteś! - syknęła Kamilla ze złością. - Nie mogę już dłużej rozmawiać z tobą. W każdej chwili mogą nas zobaczyć! - Ach, to żadne nieszczęście, bo teraz jestem znakomitym przejeżdżnym, który chciał przyjechać się parkowi hrabiego. Nikomu nie przyjdzie do głowy podejrzawać nas.

- Ostatnim razem w lesie podałuchał nas człowiek, który zna mnie z dawnych czasów, Müller! - O, to fatalne dla ciebie - zauważył Hugo lekceważąco. - I list twój zgubiłam, ma go w posiadaniu moja pokojówka, a ja z tego powodu jestem jej niewolnicą - szepnęła Kamilla. - Tak, tak, to twoja wina, moje dziecko! Na drugi raz chowaj lepiej listy! - Kpił sobie jeszcze ze mnie na domiar nieszczęścia! - zawołała Kamilla. - Ani mi się śni nie podobnego - odpowiedział Hugo z zimną krwią. Przewrotnie, przyszedłem tu dla wywiadczenia ci przysięgi. - Ty... mnie? - zaśmiała się niedowierzająco i gniewnie Kamilla. - Zjawiaś się, żeby mnie znnowu droczyć! Norberg spokojnie wzruszył ramionami. - Z taką popędliwością to do niego nie dojdziemy, moja droga. Mam ci udzielić bardzo ważnej wiadomości i dlatego tylko przyjechałem z bardzo daleka. Nie chcesz mnie wysłuchać, no, to dotrże, zabieram z sobą moją tajemnicę i jaę. - Tajemnicę? Mów jasno i wyraźnie, bez długich wstępów. - Zobaczysz, jak ja ci dobrze życzę i popieram twoje plany o ile mogą - zaczął Norberg powoli. Dowiedziałem się, co tu się działo od czasu, jak opuściłem to okolice. Niech więc cię to nie dziwi, że wiem o wszystkim. Kamilla tupnęła nogą z niecierpliwością, ale to wcale nie zachęcało męża jej do pospiechu. - Twoje szanse na przyszłość podniosły się ogromnie, mój skarbie! - mówił ironicznie. - Jak już raz będziesz hrabiną Reichenbach, to wszystkie bogactwa hrabiego będą zarazem należące do ciebie, bo nie ma spadkobierców. Więc dziecko, moja kochana Kamillo, nie stoi ci już na przeszkodzie? - Nie, umarło, utonęło w stawie. - Słyszałem o tem ku wielkiemu mojemu zdziwieniu. - Cóż w tem dziwnego? Nieszczęśliwy wypadek... - Nie grajmy komedji! - przerwał jej Norberg z niecierpliwym gestem. - Naturalnie, że ty się postarałaś o usunięcie dziecka. - Tak? Zdał się być doskonale

poinformowanym - szczyła Kamilla z wściekłością. - Ale jeżeli wierzysz, że dziecko utonęło w stawie, to wspólnicy twoi doskonale się oszukali - ciągnął Norberg niezmięszony. Straszne przerażenie ogarnęło Kamille. Dowiedziała się teraz, że to, co zaledwie śmiała przypuszczać, było faktem stwierdzonym. - Mów! - zawołała w gorączkowym oczekiwaniu, co wiesz o dziecku? O, przeczynałam oeddawna że to lotry oszukują mnie! Dziecko żyje? prawda? Czy jest z najwyższym niepokojem sawisły na twarzy meza. - Hm, tak, żyje! - mówił wahaając. - Ale zkaż wiesz o tem? - Widziałem ja. - Gdzie? - Droga Kamillo! - powiedział Norberg wymijając i z namysłem - zdaje mi się, że to jest rzecz najwyższej wagi dla ciebie, a ja wyświadczam ci nieocenioną przysługę, dając dokładne wyjaśnienia. Według mnie, to będzie bardzo wygodnie, jeżeli umówimy się o wynagrodzenie z twojej strony. - Jesteś skończony lotr - powiedziała Kamilla pogardliwie. - Chcesz za to pieniądze? Przecież musisz mieć jeszcze pozostałą sumę. Dałam ci przecież niedawno tak dużo, że na całe życie mogło wystarczyć. Norberg swobodnie się roześmiał. - A tobisz na całe życie wystarczyło? Wątpię. Nie widzę jeszcze powodu, dla którego miałbym oszczędzać. Przecież mam tu źródło, z którego nowy zapas spływa do mojej kieszeni. - Źródło może naraz wyschnąć - powiedziała Kamilla z groźnią blizszą odemnie. Zreszta, nie mam nie i pod żadnym pozorem nie dać ci nie mogę. - Ha, w takim razie moje ciekawe wiadomości schowam dla siebie! - Mniejsza o to! - zawołała Kamilla z udaną obojętnością. - Kto wie, czy tam choć odrobina prawdy? Nie chciała przystać na warunki, stawiane jej przez Norberga, bo myślała o Fuchsie. Miała nadzieję, że on powie jej to samo, co mał. Norberg spojrzął na nią zawiedziony, bo był pewien, że ona ustąpi. - Hm, mruknął po przerwie - będą

wspaniałomyślny. Może zdołasz ocenić przysługę i nagrodzić ją. - Jeżeli wiadomości twoje warte będą tego - to naturalnie! - rzekła szybko Kamilla. - Mówże nakonied! Gdzie wykryłeś dziecko? Czy jesteś w stanie oddać mi je w ręce? - A może? - Nazwiesz mi miejscowość, w której dziecko się znajduje? Czemu nie ezyzś mnie tak? Ha! Boże! Tym okrzykiem przerażenia przewala sobie sama. Spojrzała przypadkiem na drogę i spostrzegła dwóch jeźdźców, zbliżających się szybkim klusem. Był to hrabia a towarzyszył mu podleśny Fuchs. Obaj zeskoczyli z koni przed domem, a hrabia przez furtkę wszedł do parku. Nieprzytomna z trwogi utkwiała Kamilla w nim oczyma. I Norberg, który poszedł oczami w kierunku wzroku Kamilli, pomału hrabiego, ale nie zmienił postawy i stał spokojnie przed Kamilla. Nie było co myśleć o ucieczce, bo zbudziłyby gorsze podejrzenia. Z bezgranicznym wstrząśnięciem oszkała chwili, w której obaj mężczyźni staną naprzeciwko siebie. A jeżeli hrabia pozna w Norbergu owego widożęci? Dołazęły się do tego jeszcze jeden przestach. Szelest w pobliskich zaroślach zmusił Kamille do obejrzenia się. Dostrzegł o parę kroków kramarza, opartego o drzewo. Czyżby ten człowiek podслушал rozmowę jej z Norbergiem? Może wystąpił teraz z ukrycia i wyda wszystkie hrabiemu? Przywołała na pomoc całą przytomność umysłu i zwróciła się do hrabiego, który zbliżał się szybkiemi krokami.

ROZDZIAŁ XI. W obłędzie.

- Wielki Boże, co ja pocznę! - narzekała rozpamiętując stara Dora. - Zaczyna się już ta straszna gorączka, ach! a pana doktora jeszcze nie ma